

EXPUNERE DE MOTIVE

Dreptul fiecărui copil la o educație de calitate, indiferent de particularitățile sale fizice, intelectuale, emoționale sau sociale, reprezintă un principiu fundamental consacrat prin documente internaționale precum Declarația de la Salamanca (UNESCO, 1994) și Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (2006).

Prezenta inițiativă legislativă are ca obiect modificarea art. 207 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, în vederea consolidării serviciilor de asistență psihopedagogică destinate preșcolarilor și elevilor prin reducerea numărului maxim de beneficiari aferenți normei didactice a profesorilor-consilieri școlari și a profesorilor-logopezi și prin instituirea unei norme didactice distincte pentru profesorii-psihologi.

Necesitatea acestei intervenții legislative este determinată de creșterea constantă și alarmantă a numărului de copii care prezintă cerințe educaționale speciale (CES), tulburări de atenție și hiperactivitate (ADD/ADHD), dificultăți de învățare, tulburări emoționale și comportamentale, precum și alte probleme care influențează adaptarea și succesul școlar. În acest context, integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă constituie una dintre direcțiile strategice ale politicilor educaționale, inclusiv în România. Procesul de tranziție de la modelul segregării către educația incluzivă, început în anii '90 și consolidat ulterior prin reforme legislative și instituționale, a determinat o creștere constantă a numărului de elevi cu CES integrați în unitățile de învățământ de masă.

Datele statistice transmise de Ministerul Educației și Cercetării evidențiază o creștere fără precedent a numărului preșcolarilor și elevilor cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă. Astfel, numărul total al copiilor cu CES integrați în învățământul de masă a crescut de la 15.703 în anul școlar 2016–2017 la 73.247 în anul școlar 2025–2026. Aceasta reprezintă o creștere de 57.544 de beneficiari, respectiv de aproximativ 366%, ceea ce înseamnă că numărul acestora este de aproape 4,7 ori mai mare decât în urmă cu zece ani.

An școlar	Număr elevi CES	din care, nivel						
		Ante- preșcol	Preșcolar	Primar	Gimnazial	Liceal	Profesional	Postliceal
2016-2017	15703	0	349	2437	6272	6149	491	5
2017-2018	17456	0	513	2985	6126	6066	1525	241
2018-2019	19350	0	706	3823	6398	5834	2176	413
2019-2020	20999	0	886	5315	7348	4191	2759	500
2020-2021	27768	0	1770	7439	10123	4786	3215	435
2021-2022	34287	2	2329	10101	13003	4581	3849	422
2022-2023	46918	9	4055	14996	17472	5358	4556	472
2023-2024	57125	69	4947	18085	20682	7244	5517	581
2024-2025	62914	24	6320	19949	22032	8574	5457	558
2025-2026	73247	25	8543	26070	25593	8254	4431	331

Tabelul 1. Numărul copiilor cu CES din învățământul de masă

Creșterea este evidentă la toate nivelurile de învățământ:

- numărul copiilor cu CES din învățământul preșcolar a crescut de la 349 la 8.543 (+2.348%);
- la nivel primar, de la 2.437 la 26.070 (+970%);
- la nivel gimnazial, de la 6.272 la 25.593 (+308%);
- la nivel liceal, de la 6.149 la 8.254 (+34%);
- în învățământul profesional, de la 491 la 4.431 (+802%).

Numărul copiilor cu CES din învățământul de masă

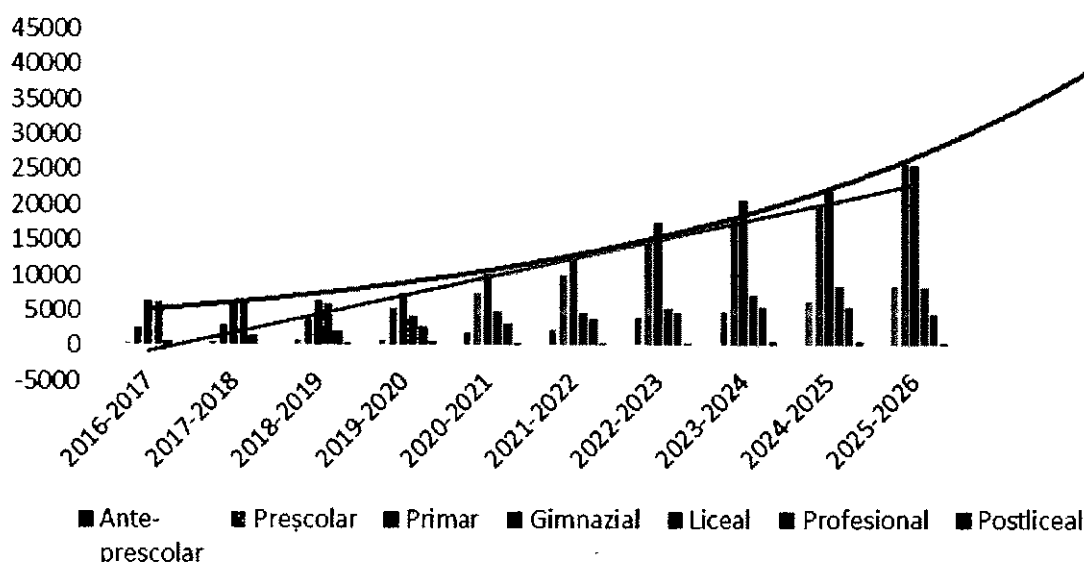

Figura 1. Numărul copiilor cu CES din învățământul de masă

Datele relevă că cea mai mare concentrare a elevilor cu CES se regăsește în ciclurile primar și gimnazial, unde sunt înregistrați peste 51.000 de beneficiari în anul școlar 2025–2026, reprezentând aproximativ 70% din totalul elevilor cu CES integrați în învățământul de masă.

An școlar	Număr posturi de profesor-consilier școlar
2016-2017	2134
2017-2018	2247
2018-2019	2280
2019-2020	2286
2020-2021	2338
2021-2022	2346
2022-2023	2367
2023-2024	3354
2024-2025	3495
2025-2026	3523

În aceeași perioadă, numărul posturilor de profesor-consilier școlar a crescut de la 2.134 în anul școlar 2016–2017 la 3.523 în anul școlar 2025–2026, respectiv cu 1.389 de posturi (+65%).

Deși această evoluție este pozitivă, ritmul de creștere a resurselor umane este net inferior ritmului de creștere a numărului copiilor care necesită sprijin specializat. Astfel, în timp ce numărul posturilor de profesor-consilier a crescut cu aproximativ 65%, numărul elevilor cu CES integrați în învățământul de masă a crescut cu peste 366%.

Această disproporție demonstrează că extinderea rețelei de consiliere școlară nu a ținut pasul cu evoluția reală a nevoilor din sistemul educațional.

Totodată, analiza datelor arată că majorarea numărului de posturi începând cu anul școlar 2023–2024 a avut un impact pozitiv asupra gradului de acoperire a serviciilor de consiliere școlară. Numărul mediu de preșcolari și elevi alocați unui profesor-consilier a scăzut de la 1.355 în anul școlar 2016–2017 la 770 în anul școlar 2025–2026, reprezentând o reducere de aproximativ 43%.

Cu toate acestea, chiar și după această îmbunătățire, un profesor-consilier deservește, în medie, aproximativ 770 de preșcolari și elevi, nivel care rămâne semnificativ peste capacitatea reală de intervenție individualizată și de monitorizare eficientă a copiilor aflați în dificultate.

Mai mult, dacă raportăm cei 73.247 de copii cu CES integrați în învățământul de masă la cele 3.523 posturi de profesor-consilier existente în anul școlar 2025–2026, rezultă că, în

medie, fiecărui profesor-consilier îi revin aproximativ 21 de elevi cu CES, pe lângă responsabilitățile curente privind întreaga populație școlară pe care o deservește. Acest indicator evidențiază faptul că activitatea profesorului-consilier nu mai poate fi limitată la intervenții punctuale, ci presupune gestionarea unui număr tot mai mare de cazuri complexe, care necesită evaluare, monitorizare și colaborare permanentă cu familiile și cadrele didactice.

An școlar	Număr mediu de prescolar/elevi alocat unui profesor-consilier școlar
2016-2017	1355
2017-2018	1248
2018-2019	1243
2019-2020	1222
2020-2021	1177
2021-2022	1173
2022-2023	1155
2023-2024	810
2024-2025	774
2025-2026	770

Evoluția statistică demonstrează că sistemul de asistență psihopedagogică se confruntă cu o presiune structurală în continuă creștere, generată atât de majorarea numărului elevilor cu CES, cât și de creșterea numărului copiilor cu dificultăți de învățare, tulburări de atenție, hiperactivitate, tulburări emoționale și comportamentale care nu dețin certificate CES, dar au nevoie de sprijin specializat.

În aceste condiții, menținerea actualului raport de normare nu mai răspunde nevoilor reale ale sistemului educațional și limitează posibilitatea realizării unei intervenții timpurii, continue și eficiente.

Datele oficiale ale Ministerului Educației și Cercetării demonstrează că, în ultimii zece ani, numărul elevilor cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă a crescut cu peste 366%, în timp ce numărul posturilor de profesor-consilier școlar a crescut cu doar 65%. Această evoluție confirmă existența unui decalaj major între nevoile reale ale beneficiarilor și capacitatea actuală de răspuns a serviciilor de asistență psihopedagogică. În consecință, reducerea numărului de beneficiari alocați unui profesor-consilier școlar, profesor-logoped și profesor-psiholog reprezintă o măsură necesară și proporțională pentru asigurarea efectivă a dreptului la educație incluzivă și a accesului egal la servicii de sprijin specializat pentru toți copiii și elevii.

Totodată, sistemul actual de organizare a serviciilor de asistență psihopedagogică se dovedește insuficient. În numeroase județe, un singur specialist deservește simultan mai multe unități de învățământ și un număr foarte mare de beneficiari, ceea ce limitează posibilitatea intervenției timpurii și a monitorizării continue a elevilor aflați în dificultate.

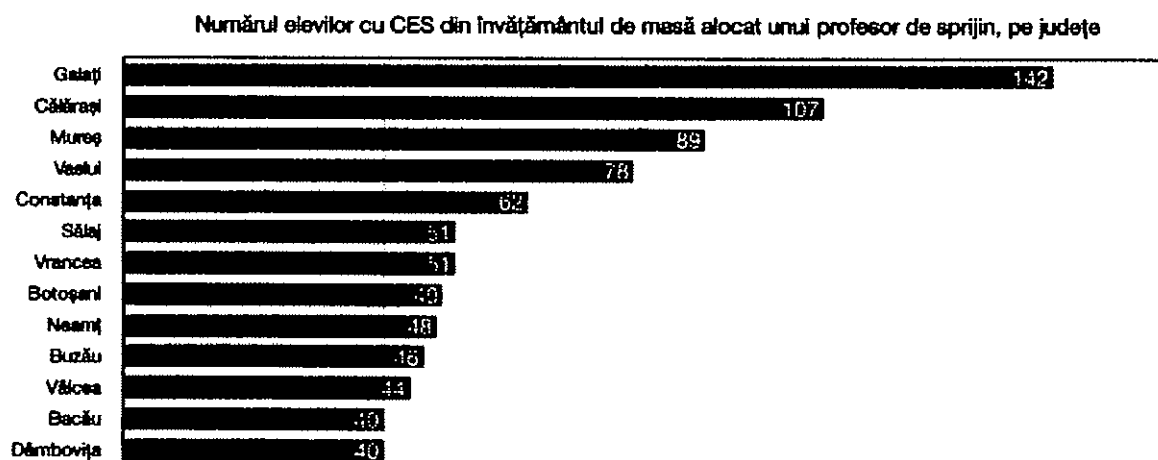

Figura 2. Nr. Elevilor cu CES din învățământul de masă alocat unui profesor de sprijin, pe județe

Legislația în domeniul învățământului special și special integrat a fost concepută pentru a răspunde unui spectru larg și variat de situații educaționale speciale, iar organizarea serviciilor educaționale incluzive la toate nivelurile învățământului preuniversitar presupune existența unor resurse umane și instituționale adecvate, inclusiv a personalului specializat de consiliere psihopedagogică.

Pe de altă parte, puțini profesori sunt pregătiți pentru gestionarea elevilor cu dizabilități. În anul școlar 2019-2020, doar un profesor din 20 a participat la cursuri speciale. În 68% din școlile gimnaziale niciun profesor nu este format în acest scop. Profesorii de sprijin sunt foarte puțini, iar, în unele școli, ei nici nu există. În medie, există un profesor de sprijin la fiecare 47 de copii cu dizabilități aflați în învățământul de masă.

Prezența insuficientă a profesorilor-consilieri școlari, a profesorilor-logopezi și a profesorilor-psihologi determină întârzierea sau chiar absența intervenției timpurii în cazul elevilor cu nevoi specifice. În aceste condiții, cadrele didactice sunt nevoite să gestioneze singure dificultăți complexe de adaptare școlară, tulburări emoționale și comportamentale, precum și probleme de limbaj și comunicare, fără a dispune de pregătirea de specialitate și de resursele necesare pentru a răspunde eficient acestor provocări.

Profesorul-consilier școlar are un rol esențial în identificarea precoce a problemelor emoționale și comportamentale, în consilierea elevilor și a familiilor acestora, în prevenirea abandonului școlar, a violenței și a excluziunii sociale, precum și în susținerea dezvoltării psihoemoționale a elevilor.

Profesorul-logoped contribuie la depistarea și corectarea tulburărilor de limbaj și comunicare, care influențează direct achizițiile școlare, integrarea socială și dezvoltarea armonioasă a copilului. Intervenția logopedică timpurie reduce riscul apariției dificultăților de învățare și al eșecului școlar.

Profesorul-psiholog completează serviciile de asistență psihopedagogică prin realizarea evaluărilor psihologice specifice, identificarea factorilor de risc care afectează dezvoltarea cognitivă, emoțională și comportamentală a elevilor și implementarea intervențiilor psihologice adecvate. Acesta contribuie la prevenirea agravării dificultăților de adaptare școlară, sprijină gestionarea situațiilor de criză, facilitează dezvoltarea rezilienței și a competențelor socio-emoționale ale elevilor și oferă suport specializat familiilor și cadrelor didactice în abordarea problematicilor complexe întâlnite în mediul școlar.

De asemenea, majoritatea cadrelor didactice nu beneficiază de formare specifică pentru gestionarea situațiilor generate de incluziunea elevilor cu CES, ADHD, ADD sau tulburări de comportament, ceea ce conduce la suprasolicitarea personalului didactic și la diminuarea eficienței intervențiilor educaționale.

Cu titlu de exemplu, situația înregistrată la nivelul județelor Harghita și Covasna ilustrează în mod elocvent amplificarea fenomenului și presiunea tot mai mare exercitată asupra serviciilor de asistență psihopedagogică.

JUDEȚUL HARGHITA

Datele privind numărul certificatelor de orientare școlară și profesională emise în județul Harghita indică o creștere constantă și accelerată a numărului de copii și elevi care necesită măsuri de sprijin educațional specializat.

ANUL	ÎNVĂȚĂMÂNT DE MASĂ	ÎNVĂȚĂMÂNT SPECIAL	TOTAL
2017	276	85	361
2018	561	121	682
2019	864	161	1025
2020	1092	209	1301
2021	1173	229	1402
2022	1293	227	1520
2023	1377	226	1603
2024	1591	229	1820
2025	1749	243	1992
2026. iunie	2119	252	2371

Tabelul 2. Nr. Copiilor cu CES cuprinși în învățământul special integrat

Astfel, numărul total al certificatelor a crescut de la 361 în anul 2017 la 2.371 în luna iunie 2026, ceea ce reprezintă o creștere de 2.010 cazuri, respectiv de aproximativ 557%. Cu alte cuvinte, numărul certificatelor este de peste 6,5 ori mai mare decât în anul 2017.

Creșterea este deosebit de pronunțată în învățământul de masă, unde numărul certificatelor a crescut de la 276 în anul 2017 la 2.119 în iunie 2026, respectiv cu 1.843 de cazuri (+667%). Acest fapt demonstrează că tot mai mulți elevi cu cerințe educaționale speciale sunt integrați în unitățile de învățământ de masă și necesită servicii de sprijin adecvate pentru a beneficia de un parcurs educațional de calitate.

În același interval, numărul certificatelor din învățământul special a crescut de la 85 la 252 (+196%), însă ritmul de creștere este considerabil mai redus comparativ cu cel înregistrat în învățământul de masă. Ponderea elevilor orientați către învățământul de masă a crescut de la aproximativ 76% în anul 2017 la aproape 89% în anul 2026, confirmând tendința de extindere a educației incluzive.

Analiza evoluției anuale evidențiază faptul că, după dublarea numărului certificatelor între anii 2017 și 2018, creșterea s-a menținut constantă, cu valori deosebit de ridicate în ultimii ani. Între 2023 și 2024 s-a înregistrat o creștere de 13,5%, iar între 2024 și 2025 de 9,5%. De asemenea, numărul certificatelor emise până în luna iunie 2026 depășește deja cu aproximativ 19% totalul înregistrat pe întreg anul 2025, ceea ce indică o accentuare a tendinței de creștere.

Dinamica certificatelor de orientare școlară și profesională în județul Harghita (2017–2026)

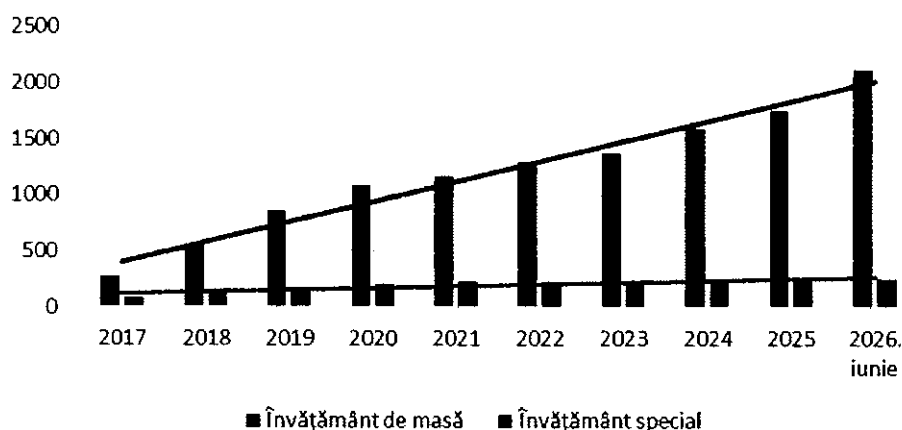

Figura 3. Dinamica certificatelor de orientare școlară și profesională în județul Harghita (2017–2026)

Aceste date evidențiază o presiune tot mai mare asupra serviciilor de asistență psihopedagogică, logopedică și psihologică din sistemul de învățământ. Creșterea semnificativă a numărului de elevi cu cerințe educaționale speciale, dificultăți de învățare, tulburări de dezvoltare, tulburări emoționale și comportamentale impune consolidarea rețelei de specialiști și reducerea numărului de beneficiari alocați unui profesor-consilier școlar, profesor-logoped sau profesor-psiholog.

În acest context, reducerea normei de la maximum 500 de elevi sau elevi și preșcolari, respectiv 300 de preșcolari, la maximum 300 de elevi sau elevi și preșcolari, respectiv 200 de preșcolari, reprezintă o măsură necesară pentru asigurarea accesului efectiv la servicii specializate, intervenție timpurie și sprijin adecvat pentru copiii și elevii care au nevoie de acestea.

JUDEȚUL COVASNA

Datele furnizate de Serviciul de Evaluare și Orientare Școlară și Profesională din județul Harghita relevă o evoluție îngrijorătoare a numărului de cazuri instrumentate. Astfel, dacă în anul școlar 2021–2022 au fost instrumentate 320 de dosare, în anul 2022–2023 numărul acestora a crescut la 338, pentru ca în anul școlar 2024–2025 să ajungă la 503 dosare, reprezentând o creștere de peste 57% față de anul 2021–2022.

NUMĂRUL DE DOSARE INSTRUMENTATE / LUNĂ DE ACTIVITATE													TOTAL
Perioada	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	
2021-2022 (nr. Dosare)	63	47	22	14	20	14	21	16	27	25	21	20	320
2022-2023 (nr. Dosare)	67	49	30	17	11	9	20	29	11	33	28	34	338
2023-2024 PSI	3	9	35	22	19	20	40	16	1	14	2	5	176
2024-2025 (nr. Dosare)	76	56	57	27	30	16	43	46	56	53	27	16	480
2024-2025 PSI	0	8	10	47	34	28	26	5	20	7	5	0	180

Tabelul 3. Evidența dosarelor instrumentate de către CEOSP/lună – Jud. Covasna

Totodată, numărul certificatelor de orientare școlară și profesională emise pentru copii cu CES a cunoscut o creștere semnificativă. Dacă în anul școlar 2022–2023 au fost emise 336 de certificate, în anul 2023–2024 numărul acestora a ajuns la 398, iar în anul școlar 2024–2025 au fost emise 487 de certificate, ceea ce reprezintă o creștere de aproximativ 45% în doar doi ani.

Nr. total cereri înregistrate la CEOSP	Nr. total copii/elevi evaluați în CEOSP	Nr. total certificate emise		Nr. total de copii/elevi cu CES care au obținut certificate de orientare școlară și profesională			Nr. de contestații ale certificatelor de orientare școlară emise de COSP		Nr. total certificate emise	Cereri care nu s-au soluționat prin emiterea certificatelor de orientare școlară și profesională	
		cu CES	fără CES	Învățământ de masă		Învățământ special (școala specială /clase speciale)	Menținerea certificatului emis	Emiterea unui alt certificat		Nr.	Motivare
344 (22-23)	338 (22-23)	336 (22-23)	16	366		121	0	2	487	16	În urma evaluării și aplicării criteriilor de orientare școlară și profesională nu prezintă CES, pentru acești copii/elevi/tineri a fost propus consiliere școlară. Retragerea cererii de înregistrare.
412 (23-24)	412 (23-24)	398 (23-24)		dintre care,							
503 (24-25)	503 (24-25)	487 (24-25)		cu servicii educaționale de sprijin	școlarizați la domiciliu	menținere în grădinițe peste vârsta legală					
				360	6	0					

Tabelul 4. Evidența certificatelor de orientare școlară și profesională emise pentru copii cu CES - jud. Covasna

De asemenea, reprezentarea grafică a evoluției certificatelor emise în ultimii ani evidențiază o tendință constant ascendentă: de la 218–283 certificate anual în perioada 2014–2019, la 346 în anul școlar 2020–2021, 412 în anul 2023–2024 și 487 în anul 2024–2025. Aceste date demonstrează fără echivoc faptul că ne confruntăm cu un fenomen amplificat și nu cu situații izolate.

În anul școlar 2024–2025, dintre cei 487 de elevi pentru care au fost emise certificate de orientare școlară și profesională, 366 au fost integrați în învățământul de masă, iar 121 au fost orientați către învățământul special. Aceste date demonstrează faptul că majoritatea copiilor care necesită sprijin specializat își desfășoară activitatea educațională în unitățile de învățământ de masă și au nevoie de acces permanent la servicii de consiliere, evaluare și intervenție psihopedagogică.

Evoluția statistică înregistrată în județul Covasna reflectă tendințele observate la nivel național și confirmă faptul că actualul model de organizare a serviciilor specializate nu mai răspunde nevoilor reale ale beneficiarilor sistemului educațional.

Nr. certificate de orientare școlară și profesională emise

2012-2013	327
2013-2014	234
2014-2015	218
2015-2016	232
2016-2017	283
2017-2018	282
2018-2019	259
2019-2020	270
2020-2021	345
2021-2022	320
2022-2023	338
2023-2024	412
2024-2025	487

Figura 4. Evidența certificatelor de orientare școlară și profesională emise pentru copii cu CES – jud. Covasna

În prezent, Legea nr. 198/2023 prevede existența funcțiilor de profesor-consilier școlar, profesor-logoped și profesor-psiholog în cadrul centrelor județene de resurse și asistență educațională, iar normarea profesorilor-consilieri școlari și a profesorilor-logopezi se realizează prin raportare la un număr maxim de elevi și preșcolari. Această reglementare conduce, în practică, la situații în care specialiștii sunt obligați să deservească simultan mai multe unități de învățământ, fără posibilitatea asigurării unei intervenții constante, adaptate și prompte.

Datele statistice prezentate demonstrează existența unei presiuni structurale asupra serviciilor de asistență psihopedagogică din învățământul preuniversitar. Dacă numărul elevilor cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă a crescut de aproape cinci ori în ultimii zece ani, creșterea numărului de posturi de profesor-consilier școlar a fost de numai 65%. Deși extinderea rețelei de specialiști realizată în ultimii ani a contribuit la îmbunătățirea gradului de acoperire a serviciilor, un profesor-consilier școlar deservește în continuare, în medie, aproximativ 770 de preșcolari și elevi, nivel care limitează posibilitatea acordării unor servicii individualizate, a monitorizării continue și a intervenției timpurii eficiente.

În mod evident, nevoile reale ale sistemului educațional ar justifica un raport semnificativ mai redus între numărul beneficiarilor și personalul de specialitate. Cu toate acestea, având în vedere constrângerile financiare actuale și necesitatea menținerii unui echilibru bugetar sustenabil, prezenta inițiativă legislativă propune o soluție graduală și realistă, care poate fi implementată în condițiile economice existente.

Astfel, reducerea raportului maxim de normare de la 500 la 300 de elevi și preșcolari, respectiv de la 300 la 200 de preșcolari pentru fiecare profesor-consilier școlar, profesor-logoped și profesor-psiholog reprezintă un compromis rezonabil între nevoile reale ale beneficiarilor și posibilitățile actuale de finanțare ale sistemului de învățământ. Deși această măsură nu va elimina integral deficitul de specialiști și nu va răspunde în totalitate tuturor nevoilor existente, ea constituie un prim pas necesar și responsabil către consolidarea serviciilor de asistență psihopedagogică și apropierea de standardele unei educații incluzive autentice.

Reducerea raportului dintre numărul beneficiarilor și personalul de specialitate va permite identificarea timpurie a dificultăților de dezvoltare, învățare și adaptare școlară, intervenția promptă și eficientă, sprijinirea cadrelor didactice și a familiilor, prevenirea

abandonului școlar și a fenomenelor de excluziune socială, precum și creșterea șanselor de succes educațional pentru toți copiii și elevii. Totodată, această măsură va contribui la îmbunătățirea accesului la servicii specializate și la creșterea calității intervențiilor oferite în cadrul sistemului de învățământ preuniversitar.

Adoptarea prezentei propuneri legislative reprezintă o investiție în prevenție, incluziune și echitate educațională, contribuind la creșterea șanselor de succes școlar pentru toți copiii și la consolidarea unui sistem educațional capabil să răspundă provocărilor actuale.

Având în vedere motivele prezentate, vă înaintăm spre dezbateră și adoptare, propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 207 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023.

INIȚIATOR,

Kántor Boglárka
Deputat UDMR

Szabó Ödön
Deputat UDMR

Tabel cu inițiatorii Propunerii legislative pentru modificarea și completarea art. 207 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătura
1.	KÁNTOR BOGLÁRKA	UDMR	
2.	SZABÓ ÖDÖN	UDMR	
3.	VASS LEVENTE	UDMR	
4.	MAGYAR LÓRÁND-BALINT	UDMR	
5	MOLNAR ANDREI	UDMR	
6	MAGY SZABOLCS	UDMR	
7	Műveltség Zoltán	UDMR	
8	ZAMBOANECI BRIGITTA EVA	UDMR	
9.	MARKÓ ATTILA GÁBOR	UDMR	
10.	KÖNÖCEI CSABA	UDMR	
11	KOLCSÁR KÁROLY	UDMR	
12	Goma Benedek	UDMR	
13.	CSEF EVA ANDREA	UDMR	
14.	KONKOR ÁGNITA	UDMR	
15	Raluca Turcan	PSD	
16	Andrei Găsin	f. PSD	
17	BIRÓ ROZÁLIA-IBOLYA	UDMR	